

Budapestin julistus uudesta Euroopan kilpailukykyohjelmasta

Espanjan tuhoisien äärimmäisten sääilmiöiden johdosta ilmaisemme syvimmän osanottomme ja solidaarisuutemme Espanjan kansalle ja erityisesti uhrien omaisille ja ystäville.

*

**

Uuden geopolitiittisen todellisuuden sekä talouteen ja väestörakenteeseen liittyvien haasteiden edessä me, Euroopan unionin johtajat, olemme lujasti päättäneet taata yhteisen taloudellisen vaurautemme, vahvistaa kilpailukykyämme, tehdä EU:sta maailman ensimmäisen ilmastoneutraalin maanosan ja varmistaa EU:n suvereniteetin, turvallisuuden, häiriönsietokyvyn ja maailmanlaajuisen vaikutusvallan. Versailles'ssa aloitetun ja Granadassa, Brysselissä sekä strategisessa ohjelmassa jatkettun työn pohjalta aiomme tehdä unionista kilpailukykyisemmän, tuottavamman, innovatiivisemman ja kestävämmän hyödyntämällä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja varmistamalla lähentymisen ja tasapuoliset toimintaedellytykset unionissa ja maailmanlaajuisesti.

Olemme tyytyväisiä Enrico Lettan raporttiin "Much more than a market" ja Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuutta käsittelevään Mario Draghin raporttiin, joissa kartoitetaan kriittisiä haasteita ja annetaan tulevaisuuteen suuntautuvia suosituksia. Ne tarjoavat vankan perustan, jonka pohjalta edistämme työtämme kunnianhimoisesti. Tartumme heidän esittämiinsä hälytysmerkkeihin. On välttämätöntä, että kuromme kiireesti umpeen innovointi- ja tuottavuuskuilun niin maailmanlaajuisen kilpailijoidemme kanssa kuin EU:n sisälläkin. Aiomme toimia yhtenäisesti ja yhteisvastuullisesti kaikkien EU:n kansalaisten, yritysten ja jäsenvaltioiden hyödyksi.

Kilpailukyvyn vahvistamiseksi kaikkia välineitä ja toimintapolitiikkoja on hyödynnettävä kattavalla ja johdonmukaisella tavalla sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Tavanomainen toiminta ei ole enää vaihtoehto. Tänäkin korostamme pakottavaa tarvetta toimia päättäväisesti, jotta näihin haasteisiin voidaan vastata, ja kehoitamme päättäväisiin ja yhteisiin ponnisteluihin seuraavien kilpailukyvyn edistävien tekijöiden hyväksi Eurooppa-neuvoston huhtikuussa 2024 antamien päätelmien pohjalta:

1. Tehostetaan pyrkimyksiä varmistaa täysin toimivat sisämarkkinat ja hyödyntää niiden koko potentiaali keskeisenä innovointia, investointeja, yhdentymistä, kasvua, yhteyksiä ja talouden häiriönsietokykyä edistävänä tekijänä. Tätä varten pyydämme komissiota esittämään kesäkuuhun 2025 mennessä sisämarkkinoiden syventämistä koskevan uuden ja kattavan horisontaalisen strategian, joka sisältää etenemissuunnitelman selkeine aikatauluineen ja välitavoitteineen.
2. Otetaan ratkaisevia askelia kohti säästö- ja investointiunionia vuoteen 2026 mennessä ja edistetään pääomamarkkinaunionin pikaista toteutumista. Näin luodaan aidosti yhdentyneet sekä kaikkien kansalaisten ja yritysten, erityisesti pk- ja startup-yritysten, ulottuvilla olevat eurooppalaiset pääomamarkkinat. Tarkoituksena on, että innovatiiviset yritykset pystyisivät laajentamaan liiketoimintaansa. Lisäksi merkittävämät pääomasijoitukset auttaisivat turvaamaan EU:n kilpailukyvyn kriittisten teknologioiden alalla. Myös pankkiunionin toteuttamista on vielä edistettävä.
3. Varmistetaan teollisuuden uudistaminen ja hiilestä irtautuminen sekä säilytetään EU:n asema teollisena ja teknologisena edelläkävijänä. Tätä varten aiomme kehittää eurooppalaisen teollisuuspolitiikan, jolla varmistetaan tulevaisuuden keskeisten teknologioiden kasvu ja kiinnitetään erityistä huomiota siirtävävaiheessa oleviin perinteisiin teollisuudenaloihin. Pyydämme komissiota esittämään ensisijaisena asiana kattavan teollisuusstrategian kilpailukykyisiä teollisuudenaloja ja laadukkaita työpaikkoja varten.
4. Aloitetaan yksinkertaistamisvallankumous, jolla varmistetaan selkeä, yksinkertainen ja älykäs lainsäädäntökehys yrityksille ja vähennetään merkittävästi erityisesti pk-yritysten hallinnollista sekä sääntely- ja raportointitaakkaa. Meidän on omaksuttava luottamukseen perustuva ja mahdollisuuksia korostava ajattelutapa, jotta yritykset voivat kukoistaa ilman liiallista sääntelyä. Keskeisiin tavoitteisiin, jotka komission olisi toteutettava viipymättä, kuuluvat konkreettisten ehdotusten tekeminen vuoden 2025 ensimmäisellä puoliskolla raportoinnin vähentämiseksi vähintään 25 prosentilla ja liiallista byrokratiaa ja kilpailukykyä koskevien vaikutustenarviointien sisällyttäminen ehdotuksiin.

5. Nostetaan puolustusvalmiutta ja -kykyjä erityisesti vahvistamalla puolustuksen teollista ja teknologista perustaa vaadittavalla tavalla[1]. Ulkoasiainedustaja ja komissio esittävät viipymättä kehittyneitä julkisia ja yksityisiä rahoitusvaihtoehtoja. Aiomme hyödyntää myös avaruusteollisuuden potentiaalia.
6. Tehdään Euroopasta tutkimuksen ja innovoinnin maailmanlaajuinen edelläkävijä, erityisesti murroksellisissa teknologioissa, ja saavutetaan vuoteen 2030 mennessä tutkimuksen ja innovoinnin menotavoite, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Olemme valmiita ottamaan käyttöön Enrico Lettan ehdottaman "viidennen vapauden" tutkimuksen, innovoinnin ja koulutuksen edistämiseksi sisämarkkinoilla.
7. Pyritään samanaikaisesti sekä strategiseen energiaomavaraisuuteen ja ilmastoneutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä. Tätä varten luomme täysin yhdenmukaiseen ja yhteenliitettyihin energiamarkkinoihin perustuvan aidon energiaunionin ensisijaisena asiana irrottamalla energialähteiden yhdistelmämme hiilestä ja tarjoamalla kohtuuhintaista ja puhdasta energiaa kaikille kansalaisille ja yrityksille. Aiomme toteuttaa kiireellisiä toimenpiteitä, joilla puututaan sähkön korkeiden ja epävakaiden hintojen aiheuttamaan tilanteeseen Euroopassa ja niiden syihin.
8. Luodaan vahvemmin kiertotalouteen perustuva ja resurssitehokkaampi talous ja kehitetään yhdentyneet uusiomateriaalien markkinat, erityisesti kriittisille raaka-aineille. Tätä varten pyydämme komissiota esittämään kiertotaloussäädöksensä.
9. Vahvistetaan EU:n teknologisia valmiuksia, nopeutetaan digitalisaatiota kaikilla toimialoilla, hyödynnetään datatalouden mahdollisuuksia varmistaen samalla yksityisyys ja turvallisuus ja edistetään innovatiivisten teknologioiden kehittämistä. Pyydämme komissiota tekemään asiaa koskevia ehdotuksia kesäkuuhun 2025 mennessä.
10. Otetaan käyttöön Euroopan osaamispotentiaali ja investoidaan taitoihin laadukkaiden työpaikkojen edistämiseksi kaikkialla unionissa. Pyrimme vahvistamaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua, ylläpitämään yhtäläisiä mahdollisuuksia ja vähentämään eriarvoisuutta Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin mukaisesti.
11. Jatketaan kunnianhimoista, vahvaa, avointa ja kestävästä kauppapolitiikkaa, jonka keskiössä on WTO ja jolla puolustetaan ja edistetään EU:n etuja, talouden monipuolistamista ja häiriönsietokykyä. Parannamme taloudellista turvallisuuttamme ja säilytämme samalla avoimen talouden ja luomme kansainvälisiä kumppanuuksia.
12. Luodaan kilpailukykyinen, kestävä ja häiriönsietokykyinen maatalousala, vakaat ja ennakoitavat puitteet viljelijöille, parannetaan heidän asemaansa elintarvikkeiden toimitusketjussa ja varmistetaan terve kilpailu sekä maailmanlaajuisesti että sisämarkkinoilla.

Tulevaisuuden tarpeita vastaava rahoitus

Kilpailukykyymme vaikuttavat haasteet vaativat merkittäviä investointeja, joihin tarvitaan sekä julkista että yksityistä rahoitusta. Aiomme päättäväisesti tutkia ja hyödyntää kaikkia välineitä ja työkaluja tavoitteidemme saavuttamiseksi: monivuotinen rahoituskehys strategisten prioriteettiemme toteuttamisen olennaisena välineenä, pääomamarkkinaunioni yksityisen rahoituksen mobilisoimiseksi ja Euroopan investointipankin entistä tiiviimpi osallistuminen. Aiomme tutkia uusien välineiden kehittämistä. Aiomme jatkaa uusien omien varojen käyttöönnoton valmistelua.

Nyt jos koskaan tarvitaan yhtenäistä vastausta. Kehotamme kaikkia EU:n toimielimiä, jäsenvaltioita ja sidosryhmiä kiireellisesti käynnistämään ja toteuttamaan tämän uuden Euroopan kilpailukykyohjelman. Aiomme antaa jatkossakin strategista ohjausta ja tarkastella säännöllisesti edistymistä tulevan vuoden kuluessa.

[1] Tämä ei vaikuta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonteeseen.